Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób
z Niepełnosprawnością Intelektualną
Koło w Mielcu
ul. Wojsławska 278, 39-300 Mielec
tel. 17 583 74 17, 17 586 35 22, 17 583 97 16
NIP: 817-18-84-895

POLITYKA OCHRONY MAŁOLETNICH W PSONI KOŁO W MIELCU

Rozdział 1
Postanowienia ogólne

§ 1

1. Celem Polityki Ochrony Małoletnich w PSONI Koło Mielcu jest:
   1) uwrażliwienie wszystkich pracowników, współpracowników (wolontariuszy, praktykantów, osoby z którymi zostały zawarte umowy cywilnoprawne) rodziców, osób współpracujących z placówkami działającymi na rzecz małoletnich, na wagę podejmowania działań zmierzających do ochrony dzieci przed krzywdzeniem;
   2) wskazanie zakresów odpowiedzialności poszczególnych osób za bezpieczeństwo dzieci znajdujących się pod opieką placówek PSONI Koło w Mielcu;
   3) podejmowanie adekwatnej interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dzieci i/lub bezpośredniego zagrożenia ich zdrowia i życia;
   4) określenie działań edukacyjnych, profilaktycznych i interwencyjnych mających na celu zapewnienie dzieciom bezpieczeństwa.
2. Znajomość i praktyczne stosowanie Polityki Ochrony Małoletnich jest moralnym i zawodowym obowiązkiem wszystkich pracowników i współpracowników PSONI Koło w Mielcu.
3. PSONI Koło w Mielcu wprowadza standardy ochrony małoletnich określone w niniejszej Polityce.

§ 2

1. Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez pracowników PSONI Koło w Mielcu jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie.
2. Pracownik oraz praktykant, stażysta, wolontariusz w placówce PSONI Koło w Mielcu traktują dziecko z szacunkiem oraz uwzględniają jego potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przez pracownika, praktykanta, stażystę, wolontariusza wobec dziecka przemocy w jakiejkolwiek formie. Cały personel, realizując te cele, działa w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych PSONI Koło w Mielcu oraz swoich kompetencji.

§ 3

Ilekroć w Polityce jest mowa o:

1) **polityce** - należy przez to rozumieć Politykę Ochrony Małoletnich w PSONI Koło w Mielcu;
2) **PSONI Koło w Mielcu** - należy przez to rozumieć Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Mielcu;
3) **Pracodawcy** - należy przez to rozumieć Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Mielcu;
4) **koordynatorze ds. ochrony małoletnich** – należy przez to rozumieć dyrektora Biura Obsługi Placówek PSONI Koło w Mielcu powołanego na tę funkcję przez Zarząd Koła;
5) **placówce** - należy przez to rozumieć placówki prowadzone przez PSONI Koło w Mielcu: Ośrodek Wczesnej Interwencji w Mielcu, Niepubliczną Specjalistyczną Poradnię Wczesnego Wspomagania Rozwoju w Mielcu, Niepubliczne Przedszkole Terapeutyczne „Wesoły Balonik" w Mielcu, Niepubliczne Przedszkole Terapeutyczne „Wesoły Balonik II" w Woli Pławskiej, Ośrodek Rehabilitacyjno–Edukacyjno–Wychowawczy w Mielcu;
6) **OWI** - należy przez to rozumieć Ośrodek Wczesnej Interwencji w Mielcu;
7) **NSPWWR** - należy przez to rozumieć Niepubliczną Specjalistyczną Poradnię Wczesnego Wspomagania Rozwoju w Mielcu;

8) **NPT** - należy przez to rozumieć Niepubliczne Przedszkole Terapeutyczne „Wesoły Balonik" w Mielcu;
9) **NPT II** - należy przez to rozumieć Niepubliczne Przedszkole Terapeutyczne „Wesoły Balonik II" w Woli Pławskiej;
10) **OREW** - należy przez to rozumieć Ośrodek Rehabilitacyjno – Edukacyjno – Wychowawczy w Mielcu;
11) **dziecku, małoletnim** – należy przez to rozumieć osobę która nie ukończyła 18 lat i nie zawarła związku małżeńskiego;
12) **pracownikach** – należy przez to rozumieć osoby zatrudnione w placówkach PSONI Koło w Mielcu, wolontariuszy, praktykantów, osoby z którymi zostały zawarte umowy cywilnoprawne;
13) **rodzicach** – należy przez to rozumieć rodziców, a także prawnych opiekunów dziecka oraz osoby (podmioty) sprawujące pieczę zastępczą nad dzieckiem;
14) **wychowankach** – należy przez to rozumieć wychowanków, NPT, NPT II, OREW, dzieci realizujące zajęcia w ramach wczesnego wspomagania rozwoju w NSPWWR oraz dzieci korzystające ze świadczeń OWI;
15) **dyrektorze** – należy przez to rozumieć dyrektora NSPWWR, NPT, NPT II, OREW oraz kierownika OWI;
16) **krzywdzeniu** – należy przez to rozumieć każde zamierzone lub niezamierzone działanie, lub zaniechanie działania jednostki, instytucji lub społeczeństwa jako całości i każdy rezultat takiego działania lub bezczynności, które naruszają równe prawa i swobody dzieci i/lub zakłócają ich optymalny rozwój.

Wyróżnia się 4 podstawowe formy krzywdzenia:

a) **przemoc fizyczna** wobec dziecka to przemoc, w wyniku której dziecko doznaje faktycznej fizycznej krzywdy lub jest nią potencjalnie zagrożone. Krzywda ta następuje w wyniku działania bądź zaniechania działania ze strony rodzica lub innej osoby odpowiedzialnej za dziecko, lub ze strony osoby, której dziecko ufa, bądź która ma nad nim władzę. Przemoc fizyczna wobec dziecka może być czynnością powtarzalną lub jednorazową,
b) **przemoc psychiczna** wobec dziecka to przewlekła, niefizyczna, szkodliwa interakcja pomiędzy dzieckiem a opiekunem, obejmująca zarówno działania, jak i zaniechania. Zaliczamy do niej m.in.: niedostępność emocjonalną, zaniedbywanie emocjonalne, relację z dzieckiem opartą na wrogości, obwinianiu, oczernianiu, odrzucaniu, nieodpowiednie rozwojowo lub niekonsekwentne interakcje z dzieckiem, niedostrzeganie lub nieuznawanie indywidualności dziecka i granic psychicznych pomiędzy rodzicem a dzieckiem,
c) **wykorzystywanie seksualne** dziecka to włączanie dziecka w aktywność seksualną, której nie jest ono w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody i/lub na którą nie jest dojrzałe rozwojowo i nie może zgodzić się w ważny prawnie sposób i/lub która jest niezgodna z normami prawnymi lub obyczajowymi danego społeczeństwa. Z wykorzystaniem seksualnym mamy do czynienia, gdy taka aktywność wystąpi między dzieckiem a dorosłym lub dzieckiem a innym dzieckiem, jeśli te osoby ze względu na wiek bądź stopień rozwoju pozostają w relacji opieki, zależności, władzy,
d) **zaniedbywanie dziecka** to chroniczne lub incydentalne niezaspokajanie jego podstawowych potrzeb fizycznych i psychicznych i/lub nierespektowanie jego podstawowych praw, powodujące zaburzenia jego zdrowia i/lub trudności w rozwoju. Do zaniedbywania dochodzi w relacji dziecka z osobą, która jest zobowiązana do opieki, wychowania, troski i ochrony dziecka.

Rozdział 2
Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia dzieci

§ 4

1. Pracownicy placówki posiadają wiedzę i w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia dzieci.
2. Czynniki ryzyka krzywdzenia dziecka określa załącznik nr 1 do niniejszej Polityki.
3. Symptomy krzywdzenia dziecka określa załącznik nr 2 do niniejszej Polityki.

§ 5

1. Znajomość czynników ryzyka i umiejętne ich rozpoznawanie umożliwiają:
   1) identyfikowanie dzieci, które są bardziej narażone na krzywdzenie;
   2) planowanie działań profilaktycznych wobec rodziny na bardzo wczesnym etapie życia dziecka, w tym również działań profilaktycznych adresowanych do dzieci;
   3) przerwanie stosowania przemocy wobec dzieci.
2. Wystąpienie jednego lub nielicznych czynników ryzyka nie jest jednoznacznym sygnałem, że w rodzinie dochodzi do krzywdzenia dziecka. Jeżeli jednak liczba czynników zwiększa się lub jeden z nich nasila się, należy podjąć wnikliwą obserwację dziecka i rodziny.
3. W przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka pracownicy placówki podejmują rozmowę z rodzicami, przekazując informacje na temat dostępnej oferty wsparcia (np. psychologicznej) i motywując ich do szukania dla siebie pomocy.
4. Pracownicy monitorują sytuację i dobrostan dziecka.
5. W przypadku, gdy do zidentyfikowania czynników ryzyka dochodzi przez wolontariusza, praktykanta, inną osobę dorosłą niebędąca pracownikiem, należy poinformować o tym dyrektora/wicedyrektora, który na podstawie uzyskanych informacji będzie prowadził niezbędne czynności.

§ 6

1. Znajomość symptomów krzywdzenia dziecka i umiejętne ich rozpoznawanie umożliwia:
   1) identyfikowanie dzieci, które są krzywdzone;
   2) przerwanie stosowania przemocy wobec dzieci.
2. W przypadku podjęcia przez pracownika placówki podejrzenia, że dziecko jest krzywdzone należy zareagować zgodnie z odpowiednią procedurą interwencji wskazaną w Polityce Ochrony Małoletnich.

Rozdział 3
Zasady bezpiecznych relacji w placówce

§ 7

1. Naczelną zasadą wszystkich czynności podejmowanych przez pracowników jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie.
2. Pracownik jest obowiązany do utrzymywania profesjonalnej relacji z małoletnim.
3. Reakcja, komunikat lub działanie pracownika wobec małoletniego są adekwatne do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe wobec innych małoletnich.
4. Pracownicy traktują dziecko z szacunkiem oraz uwzględniają jego godność i potrzeby.

§ 8

Zasady bezpiecznych relacji pracownika z dzieckiem określa załącznik nr 3 do niniejszej Polityki.

§ 9

Pracownicy znają i stosują zasady bezpiecznych relacji pracownik - dziecko ustalone w PSONI Koło w Mielcu.

§ 10

W placówkach PSONI Koło w Mielcu działających na rzecz małoletnich, ze względu na poziom funkcjonowania dzieci i organizację pracy, dzieci pozostają pod stałą opieką osób dorosłych. Wymogi bezpiecznych relacji pomiędzy małoletnimi określone są w załączniku nr 7 do niniejszej polityki.

§ 11

1. W placówkach PSONI Koło w Mielcu, ze względu na poziom funkcjonowania dzieci i organizację pracy, wychowankowie nie mają samodzielnego dostępu do Internetu.
2. Zajęcia z wykorzystaniem zasobów znajdujących się w sieci prowadzone są przez pracowników, którzy odpowiadają za treści udostępniane małoletnim.
3. Zasady bezpiecznego korzystania z Internetu oraz procedura ochrony przed szkodliwymi treściami w sieci stanowią załącznik nr 8 do niniejszej polityki.

Rozdział 4
Zasady bezpiecznej rekrutacji pracowników

§ 12

Rekrutacja pracowników placówek PSONI Koło w Mielcu odbywa się zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

§ 13

Pracodawca musi zadbać, aby osoby przez niego zatrudnione (w tym osoby pracujące na podstawie umowy zlecenie oraz wolontariusze/praktykanci) posiadały odpowiednie kwalifikacje do pracy z dziećmi oraz nie zagrażały osobom małoletnim.

§ 14

1. Pracodawca może prosić kandydata/kandydatkę do pracy o przedstawienie referencji od poprzedniego pracodawcy lub o podanie kontaktu do osoby, która takie referencje może wystawić.
2. Podstawą dostarczenia referencji lub kontaktu do byłych pracodawców jest zgoda kandydata/ kandydatki. Niepodanie takich danych w świetle obowiązujących przepisów nie powinno rodzić dla tej osoby negatywnych konsekwencji w postaci np. odmowy zatrudnienia wyłącznie w oparciu o tę podstawę.

§ 15

1. Przed zatrudnieniem osoby do pracy z małoletnim Pracodawca żąda:
   1) oświadczenia o posiadaniu przez niego pełnej zdolności do czynności prawnych i korzystaniu z praw publicznych;
   2) informacji z Krajowego Rejestru Karnego w celu potwierdzenia niekaralności za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;
2. Przed nawiązaniem stosunku pracy z osobą do pracy z małoletnim lub przed dopuszczeniem do wykonywania czynności z małoletnimi w placówce–Pracodawca jest obowiązany sprawdzić taką osobę w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym – Rejestr z dostępem ograniczonym lub Rejestr osób w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze. Rejestr dostępny jest na stronie: rps.ms.gov.pl. Informacja zwrotna otrzymana z systemu teleinformatycznego Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym powinna zostać wydrukowana i złożona w aktach osobowych pracownika lub analogicznej dokumentacji dotyczącej

wolontariusza/praktykanta/osoby pracującej na podstawie cywilnoprawnej. To samo dotyczy Rejestru osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności wobec małoletniego poniżej lat 15, wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze. Przy czym w przypadku tego Rejestru wystarczy wydrukować stronę internetową, na której widnieje komunikat, że dana osoba nie figuruje w Rejestrze.

3. Przed nawiązaniem stosunku pracy z osobą do pracy z małoletnim Pracodawca żąda oświadczenie o państwie/ach zamieszkiwania w ciągu ostatnich 20 lat, innych niż Rzeczypospolita Polska i państwo obywatelstwa, złożone pod rygorem odpowiedzialności karnej, za złożenie fałszywego oświadczenia.

   1) Jeżeli osoba posiada obywatelstwo inne niż polskie lub mieszkała w innych Państwach w ciągu 20 lat niż Rzeczypospolita Polska wówczas jest zobowiązana dodatkowo przedłożyć Pracodawcy informację z rejestrów karnych tych państw uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi bądź informację z rejestru karnego, jeżeli prawo tego państwa nie przewiduje wydawania informacji dla w/w celów.

   2) Jeżeli prawo państwa, z którego ma być przedłożona informacja o niekaralności nie przewiduje wydawania takiej informacji lub nie prowadzi rejestru karnego, wówczas osoba składa pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia oświadczenie o tym fakcie wraz z oświadczeniem, że nie była prawomocnie skazana w tym państwie za czyny zabronione odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego (przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu, przeciwko wolności seksualnej i obyczajności), w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego (handlu ludźmi, znęcania się) oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz nie wydano wobec niej innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuściła się takich czynów zabronionych, oraz że nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy, stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi.

   3) W treści oświadczeń składanych pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia, składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli o następującej treści: "Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia". Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

   4) Informacje oraz oświadczenia, o których mowa w niniejszym paragrafie, Pracodawca umieszcza w aktach osobowych pracownika lub analogicznej dokumentacji dotyczącej wolontariusza/praktykanta/osoby pracującej na podstawie umowy cywilnoprawnej.

2. Dodatkowo, dyrektor placówki edukacyjnej pozyskuje:
   a. oświadczenia, że nie toczy się przeciwko niemu postępowanie karne w sprawie o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub postępowanie dyscyplinarne;
   b. informację o niekaralności dyscyplinarnej nauczyciela, w tym celu przed nawiązaniem stosunku pracy z nauczycielem, jest obowiązany zasięgnąć informacji z Centralnego Rejestru Orzeczeń Dyscyplinarnych w trybie określonym w art. 85y ust. 1a Karty Nauczyciela.

§ 17

Przed zatrudnieniem pracownika na stanowisku niepedagogicznym, Pracodawca wymaga oświadczenia o posiadaniu pełni zdolności do czynności prawnych oraz korzystaniu z pełni praw publicznych.

Rozdział 5
Procedury interwencji oraz osoby odpowiedzialne – zasady ogólne

§ 20

1. Zagrożenie bezpieczeństwa małoletnich może przybierać różne formy, z wykorzystaniem różnych sposobów kontaktu i komunikowania.
2. Na potrzeby Polityki przyjęto następującą kwalifikację zagrożenia bezpieczeństwa dzieci:
   1) popełniono przestępstwo na szkodę dziecka (np. wykorzystanie seksualne, znęcanie się nad dzieckiem);
   2) doszło do innej formy krzywdzenia, niebędącej przestępstwem (np. krzyk, kary fizyczne, poniżanie);
   3) doszło do zaniedbania potrzeb życiowych dziecka (np. związanych z żywieniem, higieną czy zdrowiem).

§ 21

1. W przypadku podjęcia przez pracownika placówki podejrzenia, że dziecko jest krzywdzone, pracownik ma obowiązek sporządzenia notatki służbowej i przekazania uzyskanej informacji dyrektorowi/wicedyrektorowi. Notatka może mieć formę pisemną lub postać elektroniczną. Wzór notatki służbowej zawiera załącznik nr 4 do niniejszej Polityki.
2. Dyrektor/wicedyrektor lub pracownik przez niego wyznaczony wzywa rodzica dziecka, którego krzywdzenie podejrzewa, oraz informuje ich o podejrzeniu. Z interwencji sporządza się kartę interwencji, której wzór stanowi załącznik nr 5 do niniejszej Polityki.
3. W przypadkach bardziej skomplikowanych (dotyczących wykorzystywania seksualnego oraz znęcania się fizycznego i psychicznego o dużym nasileniu) dyrektor/wicedyrektor placówki powołuje Zespół Interwencyjny, w skład którego wchodzą:
   1) koordynator ds. ochrony małoletnich;
   2) dyrektor/wicedyrektor;
   3) pracownik mający wiedzę o krzywdzeniu dziecka lub o dziecku;
   4) w razie potrzeby inny pracownik/pracownicy wskazany/i przez dyrektora/wicedyrektora, którego/ych wiedza i doświadczenie może być pomocna przy danej sprawie.
4. Zespół Interwencyjny sporządza Plan Pomocy Dziecku, który powinien zawierać wskazania dotyczące:
   1) podjęcia przez placówkę działań w celu zapewnienia dziecku bezpieczeństwa, w tym zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia do odpowiedniej placówki;
   2) wsparcia, jakie placówka zaoferuje dziecku;
   3) skierowania dziecka do specjalistycznej placówki pomocy dziecku, jeżeli istnieje taka potrzeba.
5. Plan Pomocy Dziecku jest przedstawiany rodzicom przez członka Zespołu Interwencyjnego, z zaleceniem współpracy przy jego realizacji.
6. Dyrektor/wicedyrektor monitoruje realizację Planu Pomocy Dziecku
7. Członek Zespołu Interwencyjnego relacjonuje rodzicom przebieg realizacji Planu Pomocy Dziecku.
8. Członek Zespołu Interwencyjnego informuje rodziców o obowiązku placówki zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia dziecka do odpowiedniej instytucji (prokuratura/policja lub sąd

rodzinny, ośrodek pomocy społecznej bądź przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego – procedura „Niebieskie Karty" – w zależności od zdiagnozowanego typu krzywdzenia i skorelowanej z nim interwencji).

9. Po poinformowaniu rodziców przez członka Zespołu Interwencyjnego, koordynator ds. ochrony małoletnich lub dyrektor/wicedyrektor składa zawiadomienie o podejrzeniu przestępstwa do prokuratury/policji lub wniosek o wgląd w sytuację rodziny do sądu rejonowego, wydziału rodzinnego i nieletnich, ośrodka pomocy społecznej lub przesyła formularz „Niebieska Karta – A" do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego.
10. Dalszy tok postępowania leży w kompetencjach instytucji wskazanych w ustępie 9.
11. Z interwencji Zespołu Interwencyjnego sporządza się kartę interwencji (załącznik nr 5 do niniejszej Polityki).
12. Wszystkie karty interwencji załącza się do dokumentacji dziecka.

§ 22

1. W przypadku, gdy podejrzenie krzywdzenia zgłosili rodzice dziecka, powołanie Zespołu Interwencyjnego jest obligatoryjne. Zespół ten wzywa rodziców dziecka na spotkanie wyjaśniające, podczas którego może im zaproponować zdiagnozowanie zgłaszanego podejrzenia w zewnętrznej, bezstronnej instytucji. Ze spotkania sporządza się protokół.
2. W przypadku, gdy podejrzenie krzywdzenia zgłosili rodzice dziecka, a podejrzenie to nie zostało potwierdzone, należy o tym fakcie poinformować rodziców dziecka na piśmie.

§ 23

1. W sytuacji, gdy z przyczyn niezależnych (np. nieobecność w pracy), pracownik PSONI Koło w Mielcu pełniący funkcję kierowniczą (np. dyrektor, wicedyrektor, koordynator ds. ochrony małoletnich), nie może uczestniczyć w zadaniach opisanych w niniejszym rozdziale, Pracodawca wyznacza osobę zastępującą osobę nieobecną lub podejmuje decyzję o realizacji odpowiednich procedur bez jej udziału.
2. W sytuacji, gdy z przyczyn niezależnych (np. nieobecność w pracy), pracownik PSONI Koło w Mielcu powołany do Zespołu Interwencyjnego (np. pracownik mający wiedzę o krzywdzeniu dziecka lub pracownik wskazany przez dyrektora/wicedyrektora, którego wiedza i doświadczenie może być pomocna przy danej sprawie) nie może uczestniczyć w zadaniach realizowanych przez Zespół Interwencyjny, jeżeli nie ma to kluczowego wpływu na pracę ww. zespołu, dyrektor/wicedyrektor podejmuje decyzję o realizacji odpowiednich procedur bez jego udziału.

§ 24

Wszelkie ustalenia z dzieckiem i innymi osobami mającymi lub mogącymi mieć wiedzę o zdarzeniu i o sytuacji osobistej (rodzinnej, zdrowotnej) dziecka, w szczególności jego rodzicami, przeprowadza się z poszanowaniem godności i intymności.

§ 25

Wszyscy pracownicy placówki i inne osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych podjęły informację o krzywdzeniu dziecka lub informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania tych informacji w tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

§ 26

W przypadku podejrzenia że małoletni doświadcza krzywdzenia z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystania seksualnego lub/i zagrożone jest jego życie należy niezwłocznie poinformować odpowiednie służby (policja, pogotowie ratunkowe), dzwoniąc pod numer 112, 997 lub 998 (pogotowie). Poinformowania służb dokonuje pracownik, który pierwszy powziął informację o zagrożeniu i następnie wypełnia kartę interwencji.

Rozdział 6
Procedura postępowania w przypadku krzywdzenia małoletniego przez pracownika placówki lub inną osobę dorosłą

§ 27

1. W przypadku podjęcia przez pracownika placówki podejrzenia, że dziecko jest krzywdzone przez innego pracownika placówki, pracownik zgłaszający ma obowiązek sporządzenia notatki służbowej i przekazania uzyskanej informacji dyrektorowi/wicedyrektorowi, który następnie przekazuje informację koordynatorowi ds. ochrony małoletnich, a ten Pracodawcy.
2. Dyrektor/wicedyrektor w porozumieniu z koordynatorem ds. ochrony małoletnich i Pracodawcą podejmują następujące działania:
   1) natychmiastowo odsuwa się pracownika od kontaktu z dzieckiem pokrzywdzonym, do czasu wyjaśnienia sprawy; w przypadkach bardziej skomplikowanych (dotyczących wykorzystywania seksualnego oraz znęcania się fizycznego i psychicznego o dużym nasileniu) pracownik zostaje natychmiast odsunięty od wszelkich form kontaktu z dziećmi (nie tylko dzieckiem pokrzywdzonym) do czasu wyjaśnienia sprawy;
   2) wzywani są rodzice dziecka, którego krzywdzenie podejrzewa się; rodzice zostają poinformowani o zaistniałym podejrzeniu;
   3) powołuje się Zespół Interwencyjny, który podejmuje stosowne działania, opisane w paragrafie 21;
   4) w stosunku do pracownika wyciągane są odpowiednie konsekwencje, wynikające z obowiązujących przepisów;
   5) w przypadku, gdy wobec dziecka popełniono przestępstwo, sporządza się zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa i przekazuje je do właściwej miejscowo policji lub prokuratury.

§ 28

W sytuacji, gdy o krzywdzenie małoletniego podejrzany jest dyrektor lub wicedyrektor, procedura opisana w paragrafie 27 odbywa się bez jego udziału.

§ 29

W przypadku zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia wobec dziecka ze strony osoby dorosłej nie będącej pracownikiem placówki, dyrektor/wicedyrektor, wyjaśniając sprawę, podejmuje działania opisane w paragrafie 21.

Rozdział 7
Procedura postępowania w przypadku krzywdzenia małoletniego przez rodzica

§ 30

1. W przypadku podjęcia przez pracownika placówki podejrzenia, że dziecko jest krzywdzone przez rodzica, pracownik ma obowiązek sporządzenia notatki służbowej i przekazania uzyskanej informacji dyrektorowi/wicedyrektorowi.
2. Jeżeli zgłaszającym krzywdzenie jest małoletni, pracownik przyjmuje informację, zapewniając dyskrecję zgłaszającemu poprzez wysłuchanie go bez świadków. Z rozmowy sporządza notatkę służbową i informuje o tym dyrektora/wicedyrektora.
3. Dyrektor/wicedyrektor lub pracownik przez niego wyznaczony, przeprowadza rozmowę z dzieckiem i innymi osobami mającymi lub mogącymi mieć wiedzę o zdarzeniu i o sytuacji osobistej (rodzinnej, zdrowotnej) dziecka. Stara się ustalić przebieg zdarzenia, ale także wpływ zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne dziecka. Ustalenia są spisywane na karcie interwencji.
4. Jeżeli rodzice są osobami podejrzanymi o stosowanie przemocy, dyrektor/wicedyrektor lub pracownik przez niego wyznaczony, przeprowadza z nimi rozmowę na temat konsekwencji

stosowania przemocy wobec dziecka oraz o obowiązkach prawnych placówki: wszczęcie procedury „Niebieskie Karty" oraz w przypadku popełnienia przestępstwa zgłoszenia sprawy do prokuratury oraz w przypadku zagrożenia dobra dziecka do sądu rodzinnego. Informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia i udziale w programach dla osób stosujących przemoc.

5. W przypadkach bardziej skomplikowanych (dotyczących wykorzystywania seksualnego oraz znęcania się fizycznego i psychicznego o dużym nasileniu) dyrektor/wicedyrektor powołuje Zespół Interwencyjny, który podejmuje stosowne działania, opisane w paragrafie 21.
6. Dyrektor/wicedyrektor informuje o swoich działaniach koordynatora ds. ochrony małoletnich.
7. Dyrektor/wicedyrektor lub osoba przez niego wyznaczona monitoruje sytuację dziecka, udziela wsparcia i organizuje pomoc stosownie do jego potrzeb.

§ 31

1. W przypadku podejrzenia, że dziecko doświadcza jednorazowej przemocy fizycznej/psychicznej lub innych niepokojących zachowań, przy braku współpracy rodziców lub powtarzającej się przemocy, dyrektor/wicedyrektor składa wniosek do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację dziecka.
2. W przypadku podejrzenia, że rodzic dziecka zaniedbuje jego potrzeby lub rodzina jest niewydolna wychowawczo (np. dziecko chodzi w nieadekwatnych do pogody ubraniach, opuszcza miejsce zamieszkania bez nadzoru osoby dorosłej), rodzina stosuje przemoc wobec dziecka (rodzic/inny domownik krzyczy na dziecko, stosuje klapsy lub podobne rodzajowo kary fizyczne), dyrektor/wicedyrektor informuje właściwy ośrodek pomocy społecznej o potrzebie pomocy rodzinie, gdy niespełnianie potrzeb wynika z sytuacji ubóstwa. Dyrektor/wicedyrektor ma możliwość wszczęcia procedury Niebieskie Karty.
3. W przypadku podejrzenia, że małoletni doświadcza krzywdzenia innymi typami przestępstw niż wskazane w ustępach poprzedzających, dyrektor/wicedyrektor składa pisemne zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa i przekazuje je do właściwej miejscowo policji lub prokuratury.

Rozdział 8

Zasady ochrony wizerunku dziecka

§ 32

1. PSONI Koło w Mielcu przestrzega standardów ochrony danych osobowych dzieci zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
2. Zasady ochrony wizerunku dziecka w PSONI Koło w Mielcu stanowią załącznik nr 6 do niniejszej Polityki.

Rozdział 9

Monitoring stosowania Polityki

§ 33

1. Osobą odpowiedzialną za Politykę Ochrony Małoletnich w PSONI Koło w Mielcu jest koordynator ds. ochrony małoletnich.
2. Osoba, o której mowa w ust. 1, jest odpowiedzialna za:
   1) przygotowanie pracowników do stosowania standardów ustalonych w niniejszej Polityce;
   2) spełnienie obowiązku informacyjnego dot. Polityki względem rodziców i wychowanków (zamieszczenie informacji na stronie internetowej oraz na tablicach informacyjnych);
   3) monitorowanie realizacji Polityki;
   4) reagowanie na sygnały naruszenia Polityki;
   5) prowadzenie rejestru zgłoszeń, na podstawie kart interwencji;
   6) proponowanie zmian w polityce;

7) informowanie o zmianach w Polityce pracowników, rodziców i wychowanków.

3. W zakresie opisanym w ustępie 2, koordynator ds. ochrony małoletnich współpracuje ściśle z dyrektorami/wicedyrektorami placówek PSONI Koło w Mielcu.
4. Koordynator ds. ochrony małoletnich raz na 24 miesiące dokonuje analizy monitorującej poziom realizacji Polityki.

Rozdział 10
Przepisy końcowe

§ 34

1. Polityka wchodzi w życie z dniem z dniem ogłoszenia.
2. Ogłoszenie następuje w sposób dostępny dla pracowników placówek, dzieci i ich rodziców (w tym poprzez zamieszczenie na stronie internetowej i wywieszenie w widocznym miejscu w siedzibie na tablicy ogłoszeniowej).
3. Zapisy zawarte w dokumencie Polityki obowiązują wszystkich pracowników PSONI Koło w Mielcu działających na rzecz osób małoletnich (w tym wolontariuszy, stażystów, praktykantów, inne osoby mające kontakt z wychowankami).
4. Każdy pracownik PSONI Koło w Mielcu ma obowiązek zapoznać się z Polityką i ją stosować.

Załączniki:
Załącznik nr 1. Czynnik ryzyka krzywdzenia dziecka
Załącznik nr 2. Symptomy krzywdzenia dziecka
Załącznik nr 3. Zasady bezpiecznych relacji pracownika z dzieckiem
Załącznik nr 4. Notatka służbowa
Załącznik nr 5. Karta interwencji
Załącznik nr 6. Zasady ochrony wizerunku dziecka
Załącznik nr 7. Wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi
Załącznik nr 8. Zasady bezpiecznego korzystania z internetu oraz procedura ochrony małoletnich przed szkodliwymi treściami w sieci

Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób
z Niepełnosprawnością Intelektualną
Koło w Mielcu
ul. Wojsławska 278, 39-300 Mielec
tel. 17 583 74 17, 17 586 35 22, 17 583 97 16
NIP: 817-18-84-895

DYREKTOR
Biura Obsługi Placówek
mgr Ewa Kozioł-Zielińska

Załącznik nr 1. Czynniki ryzyka krzywdzenia dziecka

CZYNNIKI RYZYKA KRZYWDZENIA DZIECKA

Dziecko nigdy nie jest winne doznawanej krzywdy. Niektóre jego cechy, związane np. ze stanem zdrowia, poziomem rozwoju, funkcjonowaniem czy pozycją w rodzinie, mogą bardziej narażać je na doświadczanie przemocy.

Wyodrębnia się **trzy grupy czynników ryzyka**, które mogą wskazywać na zagrożenie pojawienia się przemocy:

CZYNNIKI ZWIĄZANE Z DZIECKIEM

Czynniki ryzyka	Opis
przedwczesny poród, poród bez pomocy medycznej niska waga urodzeniowa poród z ciąży bliźniaczej lub mnogiej krótkie przerwy pomiędzy kolejnymi porodami	Początek życia dziecka, okoliczności jego narodzin, takie jak: przedwczesny poród, poród bez pomocy medycznej, niska waga urodzeniowa, narodziny z ciąży mnogiej oraz krótka przerwa pomiędzy kolejnymi porodami, mogą być czynnikami ryzyka krzywdzenia. Wszystkie te sytuacje stanowią ogromne obciążenie psychiczne i fizyczne dla rodziców.
długotrwały płacz	Nadmierna płaczliwość dziecka z kolei budzi bezradność, poczucie winy rodzica; stany te mogą zamienić się w złość, bezsilność, a w konsekwencji wywołać agresję wobec dziecka czy jego odrzucenie.
wiek dziecka	Czynnikiem ryzyka krzywdzenia może być także określony wiek dziecka. W rozwoju dziecka występują tzw. okresy krytyczne, w których jest większe prawdopodobieństwo pojawienia się pewnych rodzajów krzywdzenia. Najmłodsze dzieci (do 3 r.ż.) są bardziej zależne od opiekunów i spędzają z nimi więcej czasu. Dzieci w tym wieku mają mniejszą zdolność dostosowania się do oczekiwań rodziców, a także słabiej panują nad emocjami. To sprawia, że ryzyko doznawania przez nie przemocy fizycznej i psychicznej jest większe. Badania wskazują także, że w okresie od osiągnięcia 8 r.ż. przez cały czas dojrzewania dziecko jest bardziej narażone na ryzyko wykorzystywania seksualnego.
przewlekłe choroby niepełnosprawność intelektualna niepełnosprawność ruchowa	Okolicznością zwiększającą prawdopodobieństwo krzywdzenia jest niepełnosprawność intelektualna dziecka, mocno powiązana z ryzykiem wystąpienia przemocy oraz wykorzystania seksualnego. Również przewlekłe choroby somatyczne oraz niepełnosprawność ruchowa skutkują dużą, a także trwałą zmianą życia całej rodziny.

	Bez odpowiedniego wsparcia taka rodzina jest istotnie narażona na wystąpienie krzywdzenia, mogącego przybrać formę jawnego odrzucenia dziecka, biernego zaniedbywania lub czynnych form przemocy, związanych z rozładowywaniem frustracji. W sytuacji niepełnosprawności lub choroby dziecka może dojść również do przemocy psychicznej, która niekiedy wynika ze stawiania dziecku wymagań, jakim nie jest ono w stanie sprostać.
choroby psychiczne	Kolejnym czynnikiem ryzyka są choroby psychiczne dziecka. Wystąpienie u dziecka zaburzeń psychicznych wiąże się z wysokim poziomem stresu i lęku w rodzinie. Łatwo wtedy o eskalację trudnych zachowań pozostałych domowników, np. agresji i przemocy – zarówno fizycznej, jak i słownej.

CZYNNIKI RODZINNE, czyli cechy charakteryzujące funkcjonowanie rodziny oraz cechy poszczególnych jej członków

Czynniki ryzyka	**Opis**
nieobecność rodziców	Ryzyko wystąpienia krzywdzenia dziecka wiąże się z jego opuszczeniem przez jedno lub oboje rodziców. Nieobecność rodziców – fizyczna bądź psychiczna – jest czynnikiem ryzyka krzywdzenia dzieci, bez względu na ich wiek. Czynnik ten zwiększa prawdopodobieństwo zaniedbania fizycznego i emocjonalnego. Konsekwencją tego jest szukanie przez dziecko bliskości i akceptacji u osób obcych, które także mogą być potencjalnymi sprawcami krzywdzenia.
autorytarny styl rodzicielstwa doświadczanie przez rodzica przemocy w dzieciństwie kondycja psychiczna rodziców	Prawdopodobieństwo wystąpienia przemocy wobec dziecka związane jest także z tzw. autorytarnym stylem rodzicielstwa, który wynika m.in. z historii życia rodzica, cech jego osobowości oraz kondycji psychicznej. Doświadczenie przez rodzica przemocy w dzieciństwie lub bycie jej świadkiem oraz brak odczuwania bliskości z własnymi rodzicami znacząco zwiększają prawdopodobieństwo powielania podobnych zachowań wobec dzieci i wejście w rolę sprawcy.
uzależnienia inne zaburzenia psychiczne rodzica konflikty kryzysy	Uzależnienia i inne zaburzenia psychiczne rodzica są przyczyną większego ryzyka doświadczenia przez dziecko przemocy. Agresji w rodzinie sprzyjają też konflikty i kryzysy.
samotne rodzicielstwo obecność niespokrewnionych osób dorosłych w rodzinie	Do czynników ryzyka krzywdzenia zaliczane jest także samotne rodzicielstwo, będące dla wielu osób sporym wyzwaniem.

	Ograniczona ilość czasu, który rodzic może poświęcić dziecku, jest przyczyną trudności w budowaniu bliskiej relacji z dzieckiem. Dodatkowo, niestabilna sytuacja rodzinna: brak wsparcia, obecność niespokrewnionych z dzieckiem osób, mogą powodować ryzyko wystąpienia odrzucenia i agresji lub nieprawidłowych relacji.
rodzina zastępcza rodzina adopcyjna	Istotnym czynnikiem ryzyka jest obecność dziecka w nieprzygotowanej wychowawczo i merytorycznie rodzinie zastępczej czy adopcyjnej. Rodzice przyjmujący dzieci pod swoją opiekę bywają niegotowi do tego, aby radzić sobie z bardzo trudnymi emocjami skrzywdzonego wcześniej dziecka. Odrzucenie, skrajna przemoc, których dziecko mogło doświadczyć, wpływają na jego zachowanie oraz funkcjonowanie całego systemu rodzinnego. Porzucone dzieci postrzegają siebie jako niegodne miłości, mało ważne i zasługujące na karę. Swoim zachowaniem często prowokują do odrzucenia czy ukarania, by utwierdzić się w przekonaniach. Kary reaktywują wcześniejsze traumy dziecka i dezorganizują jego zachowanie, względem którego rodzice są bezradni.

CZYNNIKI ZWIĄZANE ZE ŚRODOWISKIEM SPOŁECZNYM

Czynniki ryzyka	**Opis**
izolacja społeczna	Do tej grupy zalicza się głównie izolację społeczną, rozumianą jako ubogie kontakty rodziców z innymi osobami lub grupami oraz zamknięcie na relacje pozarodzinne. Sytuacja taka może sprzyjać rozwojowi przemocy, a także większej kontroli sprawcy nad swoimi ofiarami oraz ograniczać szanse na jej ujawnienie i udzielenie pomocy.
ubóstwo w najbliższym otoczeniu rodziny	Ryzyko wystąpienia krzywdzenia dzieci niosą też: ograniczenie możliwości zaspokajania potrzeb materialnych i zdrowotnych, złe warunki mieszkaniowe czy skrajne ubóstwo. Takim sytuacjom często towarzyszy stres rodziców, którzy muszą zapewnić przetrwanie sobie i dziecku
przemoc i patologia	Czynnikami ryzyka krzywdzenia dziecka są także przemoc i patologia społeczna występujące w najbliższym środowisku zamieszkania.

Załącznik nr 2. Symptomy krzywdzenia dziecka

SYMPTOMY KRZYWDZENIA DZIECKA

Symptomy krzywdzenia dziecka – jak rozpoznać?

Krzywdzenie, przemoc jest różnie definiowana przez badaczy przedmiotu, a także różny jest jej podział. Najlepiej sięgnąć do regulacji prawnych, w których to wybrzmiewa odpowiedzialność szkoły, nauczycieli za bezpieczeństwo dziecka, a tym samym wskazana została definicja przemocy domowej. Odnajdziemy ją w ustawie z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r., poz. 1606). Zgodnie z nią:

„Przemoc domowa to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:
narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia, naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę, ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej – przemoc ekonomiczna istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej – cyberprzemoc."

Tym samym przemoc domowa obejmuje:

- przemoc fizyczną,
- przemoc psychiczną (często nazywaną emocjonalną),
- przemoc seksualną,
- przemoc ekonomiczną,
- cyberprzemoc.

Jak pokazują badania rzadko zdarza się, aby występował tylko jeden rodzaj przemocy. Najczęściej te rodzaje przemocy przenikają się wzajemnie i wywołują podobne skutki.

Co powinno wzbudzić naszą uwagę? Jak może objawiać się krzywdzenie dziecka czy przemoc domowa?

Pełna i jasna lista symptomów nie została zdefiniowana w literaturze. Zdarza się, że pewne zachowania dziecka są po prostu normą na etapie jego rozwoju. Niemniej jednak czujność osób dorosłych jest konieczna. Zmiany w zachowaniu dziecka, w zależności od jego nagłości i czasu trwania mogą być raptowne, albo dziać się pomału, sukcesywnie z dnia na dzień, co będzie mieć miejsce w przypadku przedłużającej się sytuacji krzywdzenia. Baczna obserwacja dziecka i bycie wrażliwym na przeżywane przez dziecko emocje oraz bycie zainteresowanym przyczynami zmiany zachowania dziecka są kluczowe w subiektywnej ocenie konieczności udzielenia mu pomocy.

Symptomy krzywdzenia dzieci – podział:

- fizyczne – które można zauważyć na ciele dziecka,
- emocjonalne,
- poznawcze,
- behawioralne,
- fizjologiczne.

Symptomy fizyczne:

- siniaki na ciele dziecka (przede wszystkim na plecach, ramionach i udach) – świeże i w późnej fazie gojenia, duże otarcia naskórka,
- specyficzne ślady na skórze przypominające blizny po ospie, a będące pozostałościami po parzeniu dziecka papierosem,
- oderwane małżowiny uszne, tzw. uszy zapaśnika (zniekształcone małżowiny od uderzania dziecka w uszy), pozbawione włosów miejsca na głowie, złamana przegroda nosowa, złamania palców dłoni, wszelkie wielokrotne złamania kości, wylewy krwawe do gałek ocznych,
- odparzenia na skórze wynikające z zaniedbań higienicznych, niezaopatrzone rany, ślady ugryzień przez człowieka, ślady duszenia, krępowania,
- oparzenia rękawiczkowo-skarpetkowe oraz zlokalizowane na pośladkach i w dolnej części pleców,
- zaburzenia psychosomatyczne, bóle wędrujące,
- przemęczenie,
- problemy z trawieniem,
- blizny po samookalczeniu.

Symptomy w sferze emocjonalnej:

- trudności w rozumieniu i wyrażaniu emocji przez dziecko,
- negatywny obraz siebie,
- negatywne myśli na temat siebie i innych,
- przygnębienie,
- strachliwość i agresja, gniew,
- problemy z samoregulacją emocji,
- oszołomienie, otępienie,
- brak poczucia bezpieczeństwa,
- smutek, apatia,
- stany lękowe,
- stany depresyjne.

Symptomy w sferze poznawczej:

- trudności w nauce – pojawiające się nagle,
- problemy z koncentracją, pamięcią,
- problemy z logicznym myśleniem,
- problemy z rozwiązywaniem problemów,
- trudności w ukończeniu zadanej pracy,
- nieodrabianie zadań domowych,
- nieprzygotowanie do zajęć.

Symptomy w sferze behawioralnej:

- problemy z subordynacją oraz podporządkowaniem wobec obowiązujących reguł – obrażenie się, uciekanie z zajęć, negatywne interakcje z rówieśnikami oraz z nauczycielami,
- dziwne reakcje na chęć niesienia pomocy, nieufność,
- wycofanie,
- ogólna nieufność wobec ludzi,
- zachowania buntownicze i agresywne,
- problemy z komunikacją,

Objawy molestowania seksualnego:

- chroniczny ból,
- zaburzenia układu pokarmowego,
- migreny lub inne częste bóle głowy,
- komplikacje ginekologiczne,
- otarcia na wewnętrznej stronie ud,
- szok, lęk,
- niepokój,
- zagubienie,
- wyparcie traumatycznych przeżyć,
- wycofanie,
- poczucie wstydu,
- obwinianie się,
- nerwica lub ogólna nieufność wobec ludzi.

Załącznik nr 3. Zasady bezpiecznych relacji pracownika z dzieckiem

Zasady bezpiecznych relacji pracownicy – małoletni

Jesteś zobowiązany/a do utrzymywania profesjonalnej relacji z małoletnimi i każdorazowego rozważenia, czy Twoja reakcja, komunikat bądź działanie wobec dziecka są adekwatne do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe wobec innych małoletnich.

Działaj w sposób otwarty i przejrzysty dla innych, aby zminimalizować ryzyko błędnej interpretacji Twojego zachowania.

Zachowania POZYTYWNE

1. W komunikacji z małoletnim zachowuj cierpliwość i szacunek.
2. Słuchaj uważnie małoletniego i udzielaj mu odpowiedzi adekwatnych do wieku i sytuacji.
3. W komunikacji z małoletnim staraj się, by Twoja twarz była na poziomie twarzy dziecka.
4. Zapewnij małoletnich, że jeżeli czują się niekomfortowo z jakimś zachowaniem, sytuacją czy słowami mogą o tym powiedzieć Tobie i oczekiwać reakcji/pomocy.
5. Doceniaj i szanuj wkład małoletnich w podejmowanie działań i traktuj ich równo (bez względu na płeć, orientację seksualną, sprawność/niepełnosprawność, status społeczny, etniczny, kulturowy, religijny i światopogląd).
6. Nie faworyzuj, a przynajmniej unikaj faworyzowania.
7. Szanuj prawo małoletniego do prywatności, a jeżeli musisz odstąpić od tej zasady wyjaśnij to (np. aby chronić dziecko odstępujesz od zasady poufności).
8. Podejmując decyzje dotyczące małoletniego poinformuj go o tym i staraj się brać pod uwagę jego oczekiwania.
9. Unikaj zbędnego ryzyka w pracy z małoletnim – sprawdzaj czy sprzęt i otoczenie jest bezpieczne.
10. Zawsze bądź przygotowany na wyjaśnienie swoich działań wobec małoletnich.
11. Zachowaj szczególną ostrożność wobec małoletnich, którzy doświadczyli nadużycia i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania. Takie doświadczenia mogą czasem sprawić, że dziecko będzie dążyć do nawiązania niestosownych bądź nieadekwatnych fizycznych kontaktów z dorosłymi. W takich sytuacjach powinieneś reagować z wyczuciem, jednak stanowczo i pomóc małoletniemu zrozumieć znaczenie osobistych granic.

Zachowania NEGATYWNE

1. Nie wolno Ci zawstydzać, upokarzać, lekceważyć i obrażać małoletniego.
2. Nie wolno Ci krzyczeć na małoletniego w sytuacji innej, niż wynikająca z jego bezpieczeństwa lub innych małoletnich.
3. Nie wolno Ci bić, szturchać, popychać ani w inny sposób naruszać nietykalność fizyczną małoletniego.

4. Nie wolno Ci nawiązywać z małoletnim jakichkolwiek relacji intymnych lub seksualnych (seksualne żarty, komentarze, gesty, udostępnianie treści erotycznych lub pornograficznych, bez względu na formę). Wszystkie ryzykowne sytuacje, które obejmują zauroczenie małoletnim przez pracownika lub pracownikiem przez małoletniego, muszą być zgłaszane dyrekcji. Jeśli jesteś ich świadkiem reaguj, ale z zachowaniem godności osób zainteresowanych.

5. Nie wolno Ci utrwalać wizerunku małoletniego dla potrzeb prywatnych (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie). Dotyczy to także umożliwienia osobom trzecim utrwalenia wizerunków dzieci, jeśli dyrekcja nie została o tym poinformowana, nie wyraziła na to zgody i nie uzyskała zgód rodziców oraz samych małoletnich. Nie dotyczy to zdjęć dokumentujących dane wydarzenie zgodnie z art. 81 prawa autorskiego.

6. Nie wolno Ci proponować małoletnim alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji, jak również używać ich w ich obecności.

7. Jeżeli będziesz świadkiem jakiegokolwiek z wyżej opisanych zachowań, sytuacji ze strony innych dorosłych lub dzieci, zawsze poinformuj o tym dyrektora lub postępuj zgodnie z procedurą interwencji opisaną w Polityce.

8. Jeżeli utrzymujesz relacje towarzyskie lub rodzinne (jeśli małoletni i rodzice są osobami bliskimi wobec pracownika) zachowuj poufność wszystkich informacji dotyczących innych dzieci, ich rodziców oraz opiekunów.

9. Nie wolno Ci przyjmować pieniędzy ani prezentów od małoletnich, ani ich rodziców. Nie wolno Ci wchodzić w relacje jakiejkolwiek zależności wobec małoletniego lub jego rodziców. Nie wolno Ci zachowywać się w sposób mogący sugerować innym istnienie takiej zależności i prowadzący do oskarżeń o nierówne traktowanie bądź czerpanie korzyści majątkowych i innych. Nie dotyczy to okazjonalnych podarków związanych ze świętami w roku szkolnym, np. kwiatów, prezentów składkowych czy drobnych upominków.

10. Każde przemocowe działanie wobec dziecka jest niedopuszczalne. Istnieją jednak sytuacje, w których fizyczny kontakt z dzieckiem może być stosowny i spełnia zasady bezpiecznego kontaktu: jest odpowiedzią na potrzeby dziecka w danym momencie, uwzględnia wiek dziecka, etap rozwojowy, płeć, kontekst kulturowy i sytuacyjny. Kieruj się zawsze swoim profesjonalnym osądem, słuchając, obserwując i odnotowując reakcję dziecka, pytając je o zgodę na kontakt fizyczny (np. przytulenie) i zachowując świadomość, że nawet przy Twoich dobrych intencjach taki kontakt może być błędnie zinterpretowany przez małoletniego lub osoby trzecie.

11. Nie podejmuj innego niż niezbędny kontakt fizyczny z dzieckiem (czynności pielęgnacyjne, higieniczne, pomaganie dziecku w ubieraniu i rozbieraniu, jedzeniu, myciu, przewijaniu i w korzystaniu z toalety, powstrzymanie dziecka od zrobienia sobie lub innym krzywdy).

12. Kontakt fizyczny z dzieckiem nigdy nie może być niejawny bądź ukrywany, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy.

13. Nie wolno Ci ujawniać informacji wrażliwych dotyczących małoletniego wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych małoletnich. Obejmuje to wizerunek dziecka, informacje o jego/jej sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej.

14. Jeżeli będziesz świadkiem jakiegokolwiek z wyżej opisanych zachowań, sytuacji ze strony innych dorosłych lub małoletnich, zawsze poinformuj o tym dyrektora lub postępuj zgodnie z procedurą interwencji opisaną w Polityce.
15. Nie wolno Ci zachowywać się w obecności małoletnich w sposób niestosowny. Obejmuje to używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywanie wobec małoletniego relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).
16. Nigdy nie dotykaj małoletniego w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny.
17. Nie wolno Ci angażować się w takie aktywności jak łaskotanie, udawane walki z małoletnimi czy brutalne zabawy fizyczne.

Załącznik nr 4. Notatka służbowa

.....

Miejscowość, data

.....

Imię i nazwisko pracownika, stanowisko

nazwa placówki PSONI Koło w Mielcu

NOTATKA SŁUŻBOWA

Data zdarzenia: .....

Osoby uczestniczące w zdarzeniu:

.....

.....

.....

Krótki opis sytuacji (zdarzenia):

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Wnioski, ustalenia:

.....

.....

.....

Działania, kroki podjęte przez pracownika:

.....

.....

.....

.....

(data i podpis)

Załącznik nr 5. Karta interwencji

KARTA INTERWENCJI

<table>
<tr><td>Imię i nazwisko dziecka</td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td>Przyczyna interwencji (forma krzywdzenia)</td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td>Osoba zawiadamiająca o podejrzeniu krzywdzenia</td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td rowspan="2">Opis podjętych działań</td><td>Data:</td><td>Działanie:</td></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td rowspan="2">Spotkania z rodzicami dziecka</td><td>Data:</td><td>Opis spotkania:</td></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Forma podjętej interwencji
(zakreślić właściwe)</td><td colspan="2">1. zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa,
2. wniosek o wgląd w sytuację dziecka/rodziny,
3. inny rodzaj interwencji. Jaki?
……</td></tr>
<tr><td>Dane dotyczące interwencji
(nazwa organu, do którego zgłoszono interwencję i data interwencji)</td><td>Data:</td><td>Nazwa organu, do którego zgłoszono interwencję:</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Wyniki interwencji:
działania organów wymiaru sprawiedliwości, jeśli jednostka uzyskała informacje o wynikach/ działaniach placówki/działaniach rodziców</td><td>Data</td><td>Działanie:</td></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
</table>

……
(podpis)

Załącznik nr 6. Zasady ochrony wizerunku dziecka

Zasady ochrony wizerunku dzieci

PSONI Koło w Mielcu zapewnia bezpieczeństwo wizerunków dzieci poprzez:

1. Pytanie o zgodę rodziców przed zrobieniem i publikacją zdjęcia/nagrania.
2. Udzielenie wyjaśnień, do czego wykorzystamy zdjęcia/nagrania i w jakim kontekście, jak będziemy przechowywać te dane i jakie potencjalne ryzyko wiąże się z publikacją zdjęć/ nagrań online.
3. Unikanie podpisywania zdjęć/nagrań informacjami identyfikującymi dziecko z imienia i nazwiska. Jeśli konieczne jest podpisanie dziecka używamy tylko imienia.
4. Rezygnację z ujawniania jakichkolwiek informacji wrażliwych o dziecku dotyczących m.in. stanu zdrowia, sytuacji materialnej, sytuacji prawnej i powiązanych z wizerunkiem dziecka.

Zmniejszenie ryzyka kopiowania i niestosownego wykorzystania zdjęć/nagrań dzieci poprzez przyjęcie zasad: wszystkie dzieci znajdujące się na zdjęciu/nagraniu muszą być ubrane, a sytuacja zdjęcia/nagrania nie jest dla dziecka poniżająca, ośmieszająca ani nie ukazuje go w negatywnym kontekście.

Rezygnację z publikacji zdjęć dzieci, nad którymi nie sprawujemy już opieki, jeśli one lub ich rodzice nie wyrazili zgody na wykorzystanie zdjęć po odejściu z placówki.

Przyjęcie zasady, że wszystkie podejrzenia i problemy dotyczące niewłaściwego rozpowszechniania wizerunków dzieci należy rejestrować i zgłaszać koordynatorowi ds. ochrony małoletnich zgodnie z Polityką, podobnie jak inne niepokojące sygnały dotyczące zagrożenia bezpieczeństwa dzieci.

Rejestrowanie wizerunków dzieci do użytku placówki

Placówki PSONI Koło w Mielcu wykorzystują zdjęcia z udziałem małoletnich na własny użytek tylko i wyłącznie po uzyskaniu zgody rodzica.

Jeśli wizerunek dziecka stanowi jedynie szczegół całości takiej jak zgromadzenie, krajobraz, impreza publiczna, zgoda rodziców/opiekunów prawnych dziecka nie jest wymagana.

Rejestrowanie wizerunków dzieci do prywatnego użytku

W sytuacjach, w których rodzice lub uczestnicy wydarzeń i uroczystości itd. rejestrują wizerunki dzieci do prywatnego użytku, informujemy na początku każdego z tych wydarzeń o tym, że:

1. Wykorzystanie, przetwarzanie i publikowanie zdjęć/nagrań zawierających wizerunki dzieci i osób dorosłych wymaga udzielenia zgody przez te osoby, w przypadku dzieci – przez ich rodziców.
2. Zdjęcia lub nagrania zawierające wizerunek dziecka udostępniany w mediach społecznościowych lub na serwisach otwartych, wymagają zgody rodzica tego dziecka.

Rejestrowanie wizerunku dzieci przez osoby trzecie i media

Jeśli przedstawiciele mediów lub dowolna inna osoba zwrócą się do placówki o zgodę na zarejestrowanie organizowanego przez placówkę wydarzenia muszą uzyskać zgodę rodzica małoletniego oraz dyrektora placówki.

Personelowi placówki nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów i osobom nieupoważnionym utrwalania wizerunku dziecka na terenie placówki bez pisemnej zgody rodzica dziecka oraz bez zgody dyrektora.
Personel szkoły nie kontaktuje przedstawicieli mediów z dziećmi, nie przekazuje mediom kontaktu do rodziców dzieci i nie wypowiada się w kontakcie z przedstawicielami mediów o sprawie dziecka lub jego rodzicach. Zakaz ten dotyczy także sytuacji, gdy pracownik jest przekonany, że jego wypowiedź nie jest w żaden sposób utrwalana.

Zasady w przypadku niewyrażenia zgody na rejestrowanie wizerunku dziecka
Jeśli rodzice nie wyrazili zgody na utrwalenie wizerunku dziecka, będziemy respektować ich decyzję.

Przechowywanie zdjęć i nagrań
Przechowujemy materiały zawierające wizerunek dzieci w sposób zgodny z prawem i bezpieczny dla dzieci:
1. Nośniki analogowe zawierające zdjęcia i nagrania są przechowywane w zamkniętej na klucz szafce, a nośniki elektroniczne zawierające zdjęcia i nagrania są przechowywane w folderze chronionym z dostępem ograniczonym do osób uprawnionych. Nośniki będą przechowywane przez okres wymagany przepisami prawa o archiwizacji i/lub okres ustalony przez placówkę w polityce ochrony danych osobowych.
2. Nie przechowujemy materiałów elektronicznych zawierających wizerunki dzieci na nośnikach mobilnych, takich jak telefony komórkowe.

Załącznik nr 7. Wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi

1. Prawidłowe relacje między rówieśnikami, to takie, kiedy uczestnicy relacji przejawiają zachowania zgodne z normami funkcjonowania społecznego, w tym przestrzegają prawa i regulacji wewnętrznych oraz słuchają poleceń nauczycieli.
2. Uczestnicy zajęć powinni angażować się w pomoc koleżeńską i wspierać osoby słabsze.
3. W placówkach promuje się zasady równości, szacunku i tolerancji.
4. Zachowania niedozwolone:
   - stosowanie przemocy fizycznej wobec innych (szarpanie, bicie, popychanie, itp.);
   - stosowanie przemocy słownej (wyzywanie; wyśmiewanie ich z powodu zachowania, wyglądu, preferencji, sytuacji osobistych, itp.);
   - dyskryminowanie innych ze względu na jakąkolwiek odmienność;
   - używanie wulgarnych słów lub gestów;
   - stosowanie wymuszeń (nakłanianie do określonego zachowania, do oddania jakiegoś przedmiotu lub pieniędzy, zastraszanie, stosowanie gróźb);
   - robienie żartów o tematyce erotycznej;
   - przekraczanie granic intymnych innej osoby (dotykanie mimo sprzeciwu, obmacywanie, nakłanianie do obcowania płciowego, itp.);
   - przynoszenie do placówki materiałów z treściami nawołującymi do przemocy czy dyskryminacji, a także o tematyce erotycznej (w tym gazety, ulotki i inne publikacje);
   - przywłaszczanie czyjegoś mienia lub pieniędzy, dokonywanie kradzieży;
   - spożywanie alkoholu lub substancji działających podobnie jak alkohol, palenie tytoniu, e-papierosów, itp.;
   - częstowanie innych alkoholem, substancjami działającymi podobnie jak alkohol, wyrobami tytoniowymi lub e-papierosami i innymi substancjami uznanymi za szkodliwe dla zdrowia i niedozwolonymi dla osób niepełnoletnich;
   - utrwalanie wizerunku lub głosu innych osób bez ich wiedzy lub pozwolenia.

Załącznik nr 8. Zasady bezpiecznego korzystania z Internetu oraż procedura ochrony małoletnich przed szkodliwymi treściami w sieci

Zasady korzystania z Internetu

1. PSONI Koło w Mielcu zapewnienia:
   1) dostęp do infrastruktury w postaci komputerów/laptopów/tabletów z dostępem do Internetu
   2) dostęp do sieci WI-FI chroniony hasłem
   3) osobę odpowiedzialną za bezpieczeństwo sieci w placówce (osoba do kontaktu z informatykiem)
   4) zapoznanie małoletnich adekwatnie do poziomu ich funkcjonowania i niepełnosprawności intelektualnej i współwystępujących zaburzeń zachowania z regulaminem korzystania ze sprzętu z dostępem do Internetu na terenie placówki.
2. Podczas zajęć z wykorzystaniem sprzętu komputerowego, materiałów audiowizualnych z dostępem do Internetu nauczyciele i specjaliści prowadzący zajęcia z małoletnimi mają za zadanie:
   1) nadzorowanie pracy małoletnich;
   2) informowanie o zasadach bezpiecznego zachowania w Internecie;
   3) wykorzystywanie materiałów audiowizualnych dostosowanych do wieku i możliwości rozwojowych, zarówno podczas pracy indywidualnej, jak i grupowej;
   4) kontrolowanie poprawnego przestrzegania regulaminu korzystania ze sprzętu.

Procedury ochrony małoletnich przed szkodliwymi treściami w sieci

1. PSONI Koło w Mielcu zapewnienia:
   Monitorowanie sieci w celu zdiagnozowania wszelkich nadużyć, niebezpiecznych treści, niepożądanego oprogramowania oraz niewłaściwego wykorzystania, poprzez następujące działania:
      a. zabezpieczenie sieci z wykorzystaniem programów antywirusowych;
      b. instalacja nowoczesnego oprogramowania;
      c. aktualizacja oprogramowania;
      d. zapewnienie dostępności celem monitorowania sprzętu komputerowego dla osoby wyznaczonej (hasła indywidualne/ administratora);
      e. regularne sprawdzanie zawartości komputerów oraz dysków sieciowych znajdujących się w placówce celem weryfikacji przetrzymywanych na dyskach danych.
2. Postepowanie w przypadku wykrycia niestosownych treści:
   1) ustalenie naruszenia zasad bezpieczeństwa i poinformowanie o tym osoby wyznaczonej (przełożonemu – docelowo dyrektor Biura Obsługi Placówek);
   2) w przypadku naruszenia zasad przez wychowanka/ucznia – przeprowadzenie rozmowy z pracownikiem prowadzącym zajęcia w celu wyjaśnienia okoliczności zdarzenia;
   3) w razie wystąpienia sytuacji niebezpiecznej dla małoletniego uczestnika zajęć konieczne jest wszczęcie procedury interwencji.

OŚWIADCZENIE PRACOWNIKA

....., dn. .....

.....
(imię i nazwisko pracownika)

OŚWIADCZENIE

Oświadczam, że zapoznałem/zapoznałam się z aktualizacją Polityki Ochrony Małoletnich w PSONI Koło w Mielcu z dnia 01.09.2026 i zobowiązuję się do jej przestrzegania.

.....
(podpis pracownika)